

ХРИСТО БОТЕВ
САМО РАЗУМНИЯТ И
БРАТСКИЯТ СЪЮЗ МЕЖДУ
НАРОДИТЕ ЩЕ УНИЩОЖАТ
ТЕГЛИЛАТА

Част 0 от „Вестник „Знаме““

chitanka.info

Букурещ, 1 май

Само разумният и братският съюз между народите е в състояние да унищожи теглилата, сиромашията и паразитите на човеческият род и само тоя съюз е в състояние да въдвори истина свобода, братство, равенство и щастие на земното кълбо. Дордето народите бъдат разделени помежду си с машинациите на своите всевъзможни империи, конституции и републики и дордето тие, из сляпо едно низкопоклонничество към божиите помазаници, гледат един на други като на врагове, дотогава не ще да има щастие на земята, не ще да има бял ден за човекът. Правителството и привилегированите класове у всеки един народ ще да мъчат и притесняват сиромашът, ще да поядат неговът труд ще да го държат в невежество, ще увеличават в квадрат и в куб неговите исторически глупости и в заключение на сичкото това ще да го изпровождат да бие и да изстребвява брата си или да бъде бит и изстребен от него. Разбира се, че ако да би могли народите да разберат веднаж за сякога де лежат изворите на техните страдания, то тие тутакси се би убедили, че главните и единствените техни врагове са самите техни правителства и онзи клас паразити, които, за да могат да прекарват своят празен и вредителен живот, са станали душа и тяло с тираните и под покровителството на „законите“ упражняват принципите на лъжата и на кражбата. Основата на сяко едно господарство е кражбата, лъжата и насиетието. „Divide et impera“ е била девизата на оная приснопаметна империя, която е станала идеал на сичките почти коронясани глави; „divide et impera“ е и сегашната девиза на сяко едно господарство.

„Разделяй и владей!“ Но кого? Ето главният въпрос, когото не разбират или не искат да разберат оние, на които е широко около шиите им и на които е почти сякога пълен стомахът. Разделяй народите, разделяй поданиците си, разделяй семействата, разделяй брат от брата, баща от сина и мъж от жена, и ти ще да бъдеш пълен господар над милиони живи същества и ще да плуваш в техните сълзи и кърви като сирене в масло. И наистина, в коя държава силните не държат слабите в ръцете си, богатите — бедните, а управителите — сичкият народ? Преминете сичките меридиани и успоредни кръгове и вижте ще можете ли да намерите изключение из това общо правило, а ние нека укажем мимоходом на един факт, който днес произхожда пред

очите ни и на когото авторът е днешното румънско правителство, и после вече да преминеме на самият си предмет.

Какво прави днес румънското правителство в своите парламентарни избори? За да остане и занапред на шията на народът и за да може да зема от него сичко и да му не дава, като-речи, нищо, то употребява такива грозни насилия против неговото, право и воля, щото не можеме даже и да помислим, че буквата на техните буржоазно-конституционни закони има какъв-годе смисъл за силните и богатите „от мѝра сего“. И наистина, съгласно ли е днешното поведение на румънското правителство не с човещината и със здравият разум, но с конституционният закон? Кой член или параграф от тоя закон дава право на правителството да бие с ръцете на „чомагашите“ и полицейските банди секиго, който би гласоподавал против неговото желание и който би поискал да бъде свободен барем в симпатиите си към известни свободолюбиви личности? Чомагите и байонетите показаха, че законът е напечатан само за робовете и ние имаме пълно право да кажем заедно с Прудона, че сяко едно правителство е заговор, съзаклатие против свободата на човечеството. Но да оставиме Румъния да прелива своите глупости из чувал във вулгия и да преминеме на машинациите на онова правителство, което и досега още има безобразието да се хвали със своите симпатии към нашият народ, но на което народът е повикан да раздели с нас бъдещето на Балканският полуостров.

Кой не знае, че от разумното споразумение и съединение на двата братски народа, сърби и българи, зависи продължението на тяхната история; кой не знае, че за това споразумение и съединение са правени вече няколко пъти опити и че съществуват вече сичките почти необходими за това условия? Но в това също време кой не знае, че освен една малка част от по-развитите личности на тие народи, масата и с нея заедно нейните официални предводители са захванали вече да питаят тайна, недостойна и вредителна омраза помежду си? Кой е причината за това? За да отговорим на тоя скръбен вопрос, ние би трябало да преброиме сичките оние фактове, чрез които сръбското правителство се е показало небратско, неискрено и неблагодарно към българският народ, но тука нашата цел не е вече да обвиняваме тие или оние, на които дебелите кожи не земат от никакъв камшик, а целта ни е

да покажем на какви основи могат да се изравнят отношенията ни със сръбският народ.

С 30 и 34 брой сръбският вестник „Исток“ иде с една дописка, подписана от един учител, да ни покаже, че шарлатанствующата партия на Милош Милоевича не е вече партия само на няколко филологически души безумци, но е партия на самото правителство и действително се поддържа от него с едни твърде рутинни и убийствени политически цели. Ние оставяме „Исток“ да лакействува пред своето правителство и да клевети българският народ с това, с което последният би трябало да обвинява него и неговите патрони, и обръщаме се със своите няколко думи към оние истинни сръбски патриоти, които стоят като кост в гърлото на своето правителство, но които рано или късно ще да дойдат в сила и ще да поведат своят народ към неговото честито историческо назначение.

Както нашата революционна партия, така и сичкият почти български народ (освен неговите предатели и изедници), се е убедил вече, че онзи, който по своето положение е естествен враг даже и на онзи нищожен либерализъм, с който така наречените прогресисти вървят подир развитието на общечеловеческата свобода, не може да бъде доброжелателна тогова, който мисли да турне своят живот на широките основи на тая свобода и който не желае да бъде слуга или роб нито на чужди, нито на свои някои притеснителни. Днешното сръбско правителство е такова също, каквито са сичките правителства в Европа, и със своите традиции и тенденции е показало вече, че то и за назе ще да бъде дотолкова полезно, доколкото е полезно за своят народ. Ние знаеме това и затуй с особено недоверие гледаме на „балканският Пиемонт“. Единствените наши надежди за конфедерационният съюз със Сърбия ние възлагаме на она част сърби, която се преследова от белградските великаши в лицето на „Рад“ и на „Будушност“, и ней ние вменяваме като първа обязаност към нейният народ и към човечеството да популяризира у дома си идеята за споразумението и за съединението на южните славяни, и то, разбира се, на такива начала, на каквито трябва да се основе свободата на народите, свободата на личността и свободата на трудът. Тая партия от честни и умни хора трябва да въстане против козните на своето правителство и против подлостите на неговите клевети относително българският народ, т.е. трябва да преследва и да убие оние убийствени

раздори, които то сее чрез своите всевъзможни Милош Милоевичевци и чрез своите а la „Исток“ доброжелатели в името на науката, на образованието и на свящото чувство на патриотизмът, и най-после тя трябва да разкаже на своят народ, че свободата и съюзът между южните славяни са възможни и осъществими само тогава, когато всеки един народ от тях запази своите етнографически граници и когато всеки един остане свободен в своята собствена къща. Ако Сърбия или сръбското правителство не желае да ни помогне да поринеме турците из Европа, то нека ни барем не препятствува да вдигнем сами знамето на свободата и нека не нарича шпиони и предатели оние, които искат да запазят народността си, името си и своите свещени права на земята, на която живеят. Ние мислим, че дордето сръбският народ и сръбската журналистика се не въодушевят с оная съща любов и искреност към българският народ, с която последният се отличава към своите братия, дотогава никакво споразумение и никакво съединение между сърби и българи е невъзможно. Прави ли сме в това свое убеждение, ние скоро ще да видиме.

Издание:

Вестник „Знаме“, 1874-1875

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.